

Ponedeljek

Leto IV.

Ljubljana, 27. oktobra 1930

Štev. 43

Ministri med ljudstvom

Ministri v Subotici in Bihaču — Izjave lojalnosti madžarskih državljanov — Zgraditev unske železnice

Subotica, 26. oktobra. Snoči ob 23.30 so odpotovali iz Beograda v Subotico ministri Boža Maksimović, dr. Mate Drinković in inž. Radičević. V Subotico so prispeli davi ob 6. Ostali so v svojih salonskih vozovih do 10. dopoldne. Že ob pol 10. so prišli pozdravit ministre mestni načelnik Subotice, poveljnik divizije in zastopniki raznih oblastev. Na peronu se je zbrala velika množica občinstva ter burno pozdravljala odposlanca kraljevske vlade.

Za pozdrav se je zahvalil minister dr. Mate Drinković. Kasneje se je vršila v mestni hiši skupščina ministrov z glavnimi predstavniki vseh slojev subotičkega prebivalstva. Skupščina je otvoril načelnik Subotice Ostojić. K besedi se je oglašilo več govornikov, odvetnikov, industrijcev, trgovcev in obrtnikov, med njimi tudi dr. Gavro Santo, ki je govoril v imenu Madžarov in poudarjal, da so bili Madžari vedno lojalni državljani Jugoslavije, ki jo smatrajo za svojo ljubljeno domovino. Ljubzen madžarskega seljaka do te zemlje je velika in Madžari so iskreno pozdravljali zgodovinski akt Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja, s katerim je bil napravljen konec raznim oviram konsolidacije narodovga blagostanja. Se veče navdušenje je izrazil madžarski akt z dne 3. oktobra, ker znači zlasti za Madžare enakost in ravnopravnost vseh državljanov, ne glede na vero in narodnost. Ta govor našega madžarskega državljana je bil burno pozdravljen.

Izmed ministrov je prvi govoril minister prosvete Boža Maksimović, ki se je dotaknil splošnih stisk današnjega časa. Govoril je o gospodarski in poljedelski krizi ter o njenih vzrokih. Že sedaj se more reči, da je izjavil, da skuša ministristvo napraviti konec pravni negotovosti glede na agrarno reformo. Treba je delati za to, da se za vse brez razlike plemena in narodnosti ustvarijo poveljni pogoji za njihov napredek. Naša Jugoslavija je resnično enaka država mati tudi onim Jugoslovenom, ki to niso po svoji narodnosti, a so Jugosloveni po državljanstvu. Kar se tiče politike današnjega režima, je naglašal, da ima odlično nalogo, da spozna tim popolne potrebe naroda, da se poskrbi za čim popolnejšo zadovoljitev vseh narodovih želj in potreb. Sedanja režim ne zahteva strankarskih pristašev, niti ne predstavlja posebnih političnih struj, temveč hoče zbrati individualno zdrave ustvarjalne moči pri svojem poslu.

Minister dr. Mate Drinković je odgovarjal na razne želje, izrečene od govornikov, zlasti o splošnih bremenih. Izjavil je, da je vzrok mnogih težav v tem, ker so prenešene mnoge funkcije na samoupravna telesa, ki jim ni bila odkazana zadostna možnost za njihovo kritje. Žal, da ni navzoč minister financ, je dejal minister dr. Drinković, toda tudi mi bomo tolažili izraženih želj pri njem. Noben član današnje vlade ni predstavnik kakšne posebne struje, nego je poklican v vlado kot osebnost.

Ob 14. se je vršil v restavraciji »Beograd« banket, nakar so odpotovali ministri

v Sombor, kjer imajo nocjo večje zborovanje z zastopniki naroda.

Bihač, 26. oktobra. Ministri dr. Milan Srškić, Trifunović, Nikola Preka in dr. Švegel, ki so snoči odpotovali iz Beograda, da posetijo drinsko, vrbasko in cetinsko banovino, so prispeli davi ob 9.15 v Bihač. Na postaji so jih pozdravili zastopniki oblasti in naroda. Vse mesto je v zastavah in slovesno razpoloženo. V hotelu »Central« se je vršila konferenca ministrov z zastopniki naroda. Na sestanku je prišlo tudi mnogo odličnih predstavnikov bivših strank. Predsedoval je sestanku predsednik občine Omer Jusuf Hadžić, ki je bil svojevčasno pristaša JMO in ki je pozdravil ministre. Nato so govorili še nekateri drugi bivši politiki ter starešina tamošnjega Sokola.

Na razne izražene želje je odgovarjal minister pravde dr. Milan Srškić. Govoril je o vseh ekonomskih vprašanjih, ki so zanimala zborovalce. Pojasnil je manifestantom kraljevo in vladino delo, pozivajoč jih, naj podpirajo v medsebojnem zaupanju vlado v njenih nalogah.

Minister Nikola Preka se je v svojem govoru dotaknil razmer v narodu tekom preteklih deset let. Povdarjal je, da je manifest z dne 6. januarja visoko dvignil zastavo jugoslovenstva, na kateri je jugoslovenska misel sestavljena iz srbstva, hrvatstva in slovenstva.

Minister dr. Švegel je govoril o razmerah tukajšnjih krajev, naglašajoč, da bo unska prog, katere važnost so povdarjali vsi govorniki, prinesla mnogo lepo bodočnost tem bogatim, a sedaj neizkoriščenim krajev.

Ob 18. se je vršil v hotelu »Central« na čast ministrom banket, nakar so odpotovali člani vlade v Banjaluku.

Hrvati za sedanjo vlado

Zagreb, 26. oktobra. Danes ob 10. dopoldne je priredil v Slav. Požegi v tamošnjem kinu veliko narodno zborovanje vođa seljačkoga pokreta Ivan Kovačević in tovariši. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, s katero se pozdravlja sedanje stanje ter naglašajo uspešno delo sedanje vlade in skrb Nj. Vel. kralja in predsednika vlade za kmetijski narod.

Sarajevo, 26. oktobra. Snoči se je vršil v Novem Sarajevu v dvorani restavraciji »Konjevod« sestanek novosarajevskih Hrvatov, ki so mu prisostvovali tudi mnogi Srbi. Govoril je dr. Ivo Durbešić o zgodovinski jugoslovenske ideje. Na zboru je bila sprejeta resolucija, ki naglašala, da je bila vsa politika zlasti parlamentarno delo pred 6. januarjem brez vsakega uspeha in da je bil narod že blizu svojega ekonomskega propada. Sprejeta resolucija pripisuje največji pomen manifestu od 6. januarja in kraljevemu aktu od 3. oktobra. Z zborovanja so bile odposlane ustanovne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku ministrskega sveta in ministru Nikoli Preki. Čez teden dni se bo vršil ponovni sestanek, na katerem bodo razpravljali o potrebah Novega Sarajeva. Slični sestanki bodo tudi v drugih mestih.

Velike svečanosti v Solunu

Solun, 26. oktobra. Danes, na drugi dan svečanosti stoletnice grške neodvisnosti in praznika svetega Demetra se je vršila ob 9. dopoldne svečana služba božja v cerkvi sv. Sofije. Mašo jebral patrijarh Genardios. Prisostvoval je vojni minister Soflias, minister pravde Fingas, minister za letalstvo Zanos, mnogo senatorjev, narodnih poslancev ter predstavnikov civilnih in vojnihi ustanov.

Ob 11.30 dopoldne se je vršil v hotelu »Mediterranean Palace« sprejem, kateremu je prisostvovalo okoli 300 povabljenecv. Nato se je vršila revija čet, pri kateri so sodelovali rezervni oficirji in vojaki iz balkanskih in svotovne vojne, skavti in druge organizacije.

Ob 15. so bili položeni na spomenik 3. armade vencji vlade, občine, predstavnikov društev ter zveze vojakov s solunske fronte. V imenu jugoslovenskih bojevnikov je položil na spomenik venec in imel govor vođa konzulata v Solunu Stepanović. Svečanosti so se nato nadaljevale na Marsovem polju. Zvečer se je vršila po ulicah bakljada. Ob 21. se je vršil v hotelu »Mediterranean Palace« banket za 200 povabljenecv. (AA.)

Vremenske neprilike

Pariz, 26. oktobra. Iz Toulona poročajo, da vladajo na francoski obali velike vremenske neprilike. Veter je odnesel s palube neke torpedovke enega mornarja. Veliko število parnikov je moralo iskati v pristanišču zatočišča. Veter je napravil veliko škodo. (AA.)

Pariz, 26. oktobra. Havas poroča iz Smirne, da je neprestano deževje poškodovalo nekoliko hiš in je bilo več oseb ranjenih. Gospodarsko življenje je ustavljeno. Voda nosi skozi Smirno mnogo odpavljenih predmetov. (AA.)

Iz turške prestolice

Ankara, 26. oktobra. Novoimenovana poslanika Švedske in Irste sta predala predsedniku republike Gaziju Mustafa Kemal paši svoja akreditivna pisma. (AA.)

Ankara, 26. oktobra. Francoski minister trgovine Flandin je odpotoval iz Carigrada v Sofijo. (AA.)

ŽRTVE RUDNIŠKE KATASTROFE V MAYBACHU

Po zadnjih poročilih je bilo v rovu okoli 100 rudarjev, ki so postali žrtve strašne katastrofe

Pariz, 26. oktobra. Havas poroča iz Saarbrückena, da so reševalne čete do 1.30 ponoči izvlekle iz rudnika Maybach 43 mrtvih in 21 ranjenih rudarjev. (AA.)

Pariz, 26. oktobra. Havas poroča, da so do 2.15 zjutraj izvlekli izpod ruševin rudnika v Maybachu 60 trupel. Mislijo, da bo število žrtev naraslo na 80. (AA.)

Berlin, 26. okt. Uprava rudnika Maybach poroča, da je bilo do petih zjutraj odkopanih 64 trupel. V bolnico pa je bilo prinešenih 24 rudarjev. Nada, da bi rešili rudarje, ki so še v rudniku, je minimalna. (AA.)

Pariz, 26. oktobra. Havas poroča iz Saarbrückena, da je bilo do 7.30 odkopanih izpod ruševin rudnika Maybach 80 trupel. Okoli 10 oseb je še v rudniku. Zaradi hitrih ukrepov se eksplozija plinov ni razširila na ostale dele rudnika. (AA.)

Pariz, 26. okt. Vnanji minister Briand je naprosil vladno komisijo v saarskem ozemlju, naj izrazi rodbinam rudarjev, ki so se ponesrečili pri katastrofi v Maybachu, njegovo sožalje.

Saarbrücken, 26. oktobra. Število žrtev, ki jih je zahtevala včerajšnja rudniška katastrofa v Maybachu, se bo po zadnjih ugotovitvah žal še zvišalo. Kakor računajo, bo število žrtev znašalo preko 100. Tekom dneva so spravili iz rova še 3 trupla, tako da imajo sedaj vsega 85 smrtnih

žrtev odkopanih. Trupla so deloma tako strašno ožgana, da jih sploh ni mogoče spoznati. Po ugotovitvah rudniške uprave, je ostalo v rovu še 15 do 20 rudarjev, o katerih skoraj ni upanja, da bi bili živi. 26 rudarjev so prepeljali težko poškodovane v bolnice.

Svoji prizadetih so prejeli številne sožalne brzojavke, med drugim brzojavko državnega predsednika Hindenburga, dr-

žavnega delavnega ministra Stegerwolda, vnanjega ministra dr. Curtiusa in trierskega škofa Borlewasserja. Komisija saarskega ozemlja je imela danes žalno sejo in je za prvo pomoč nakazala prizadetim rodbinam 200.000 frankov. Preiskovalna komisija dosedaj še ni mogla ugotoviti vzrokov katastrofe, vendar pa naglašala, da so ti rovi že od davna znani po tem, da jih ogrožajo dušični plini.

Žrtve rudniške katastrofe v Alsodorfu

Francosko - jugoslovensko prijateljstvo

Pariz, 26. oktobra. v Chalons sur Saonne se je vršila francosko jugoslovenska prijateljska svečanost. Član glavnega stana bivše zavezniške armade na vzhodu je izročil jugoslovenskemu poslanikemu tajniku Mirkoviću zgodovinsko pisalno orodje, s katerim je bil 29. septembra 1918 podpisan poseben mir med Bolgariji in zavezniki. Pisalno orodje bo prejel sedaj jugoslovenski kralj Aleksander v darilo. Po slavju se je vršil slavnostni banket, na katerem so bile izrečene napitnice na francosko jugoslovensko prijateljstvo.

Značinja katoliško-italijanska proslava v Sofiji

Sofija, 26. oktobra. Po nalogu katoliškega škofa v Bolgariji so se vršile večerj po vseh katoliških cerkvah zahvalne službe božje in posebne molitve za srečo kraljevskega para. Tako se je vršila v tukajšnji katoliški cerkvi sv. Jožefa slovesna služba božja, ki jo je imel apostolski vizitator Roncalli ob asistenci župnika patra Leopolda in drugih tukajšnjih kapucinov, ki so vsi Italijani.

Ceremoniji so prisostvovali člani italijanskega poslanilstva in zastopniki nekaterih poslanstev evropskih držav. Bolgarsko vlado sta zastopala vojni in vnanji minister. Cerkev je bila okrašena z bolgarskimi in italijanskimi zastavami. Italijanska kolonija je ob tej priliki vprizorila procesijo italijanskih otrok obojega spola, ki jo v fašističnih uniformah klicala na trgu Aleksandra II. »Viva Mussolini!«. Danes se je vršila slična ceremonija v unjatski cerkvi.

Grof Bethlen na poti v Turčijo

Beograd, 26. oktobra. Skozi Beograd se je snoči peljal na poti v Ankaru min. predsednik grof Bethlen v spremstvu grofa Csakia. Ob 10. zvečer ga je pozdravil na korošnem madžarski poslanik na našem dvoru s svojim uradništvom. Min. predsednik Bethlen je odšel v madžarsko poslanništvo, ob 11.40 pa je nadaljeval svojo pot v posebnem salonskem vagonu.

Zmagovita revolucija v Braziliji

Pariz, 26. oktobra. Iz Newyorka poročajo, da so se po poslednjih vesteh predale poslednje zvezne države vstave. Bivši predsednik Prestes je bil po vseh »Associated Press« interviran v Camposu v državi Sao Paulo. Ker je tudi podpredsednik odpotoval v neznanem pravcu, je komandant vojnihi oblasti prevzel vlado v svoje roke. (AA.)

Rio de Janeiro, 26. oktobra. V prestolici vlada mir. Vlade posle opravljata triumvirat treh generalov. V mestu Sao Paulo je položaj še nejasen. V ostalih pokrajinah pa je revolucija zmagala.

Newyork, 26. oktobra. V Rio de Janeru in Sao Paulo je prišlo večerj ponovno do izgredov. Množica je napadla uredništva listov, ki so bili naklonjeni vladi ter jih demolarila. Krajevne vlade so ogrožene.

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Velika brezposelnost na Pruskem

Berlin, 26. oktobra. Pruska vlada name-rava izvesti številne ukrepe za omiljenje brezposelnosti. Pred vsem bo podaljšala za eno leto ljudsko šolsko obveznost tako, da bo 250.000 delovnih sil pridržanih za eno leto še v šolah. Poleg tega bo vlada onemogočila priseljevanje inozemskih delavcev, pred vsem poljskih, ki delajo v vhodni Prusiji na raznih veleposetvih. Končno misli vlada uzakoniti tudi zakon o 40 urnem tedenskem delu. Ta zakon bo med drugim doležil, da ne sme nobeno podjetje dopustiti delavca, dokler ne bo uveden v njem 40 urni delavski teden. Končno izdeluje vlada tudi širokopotezen program za gradnjo cest, električnih daljnovodov in zgraditev novih železniških prog.

Tekom včerajšnjih večernih ur so napadi brezposelni delavci v Charlottenburgu razne trgovine z živili ter jih oplenili. Demonstranti so vdrli tudi v nekatere gostilne in delikatese ter jih docela demolarili. Ko je prihitala na pomoč policija, so storilci že pobegnili.

Znižanje nemškega proračuna

Berlin, 26. oktobra. Državni kabinet se je posvetoval o novem proračunu za leto 1931-32, ki znaša 10 in pol milijarde mark, tako da je letošnji proračun za pol milijarde manjši od lanskega. Finančni minister je omogočil znižanje proračuna s tem, da so odpadli stroški za vzdrževanje francoske posadke v Porenju, da so bile znižane plače in pokojnine za 120 milijonov. Proračun posameznih ministrstev so reducirani za 300 milijonov. Ostali del znižanja gre na račun raznih manjših transakcij. Proračun predvideva tudi znatno znižanje dohodkov od davkov in carin in sicer v višini 700 milijonov mark.

Izpremembe v državni službi

Beograd, 26. oktobra. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog notranjega ministra je imenovan za okrajnega inšpektorja v Varašdinu Vilko Pfeifer, doslej splitski okrajni načelnik.

Z odlokom predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra so imenovani za političnopravnega pripravnika mestarskega okrajnega načelstva Leon Lajk, diplomirani pravnik iz Ljubljane; za političnopravnega pripravnika ljubuškega okrajnega načelstva Konrad Rožman, diplomirani pravnik iz Ljubljane; za političnopravnega pripravnika konjškega okrajnega načelstva Andrej Bizjak, doslej v istem svojstvu pri celjskem okrajnem načelstvu; za političnopravnega pripravnika livanjskega okrajnega načelstva Miloš Grabrijan, doslej v istem svojstvu pri kočevskem okraju; za pristava kočevskega okrajnega načelstva dr. Zorislav Masović, političnopravni pripravnik predstojništva mestne policije v Osijeku.

Z odlokom ministra za gozdove in rudnike sta premeščena: za gozdarskega inženjerja pri gozdarski upravi v Kupinovu k gozdarski direkciji petrovgradske imovinske občine Josip Žužek, gozdarski inženjer pri sreskem načelstvu v Bosanskem Novem, in za gozdarski inženjerskega pripravnika pri gozdarski upravi v Han Pijesku Jože Slander, gozdarskoinženjerski pripravnik pri gozdarskem odeku banjaške banke uprave.

Sovjetski admiral v Trstu

V Tržiču grade sovjetske ladje

Trst, 26. oktobra. Semkaj je prispel sovjetski admiral Sivkov, eden najvišjih oficirjev ruske vojne mornarice. Admiral načeluje sovjetski pomorski komisiji, ki obiskuje velike ladjedelnice ter vojaške in industrijske zavode v inozemstvu. Tako si je ogledala komisija tudi ladjedelnico na Reki, kjer je ostalo več članov komisije, admiral Sivkov pa je odpotoval v Trst, kjer so ga večerj sprejeli člani tukajšnje sovjetske misije. Sovjetski admiral je obiskal vse italijanske oblasti. Iz Trsta se je odpravil v spremstvu zastopnikov italijanske vojske v Tržič (Monfalcone), kjer si je ogledal ladjedelnico. Kakor znano, grade v Tržiču več sovjetskih ladij. Admiral si je natančno ogledal ladje, ki so v delu, posebno pa ladjo »Vladivostok«.

Letalske nesreče v Romuniji

Bukurešt, 26. oktobra. Pri poletu princa Nikolaja na ozemlje manevrov, je moralo njegovo letalo pristati. Pri pristanku je bilo letalo težko poškodovano. Princ je nepoškodovan ter je mogel v avtomobilu nadaljevati svoje potovanje. Dogodila se je še druga letalska nesreča. Letalo je tresčilo na tla, vendar pa se je mogel pilot v zadnjem trenutku rešiti s padobranom. V bližini kraja Dutma se je smrtno ponesrečil vojaški motociklist.

Zanimiva 25 letnica v Varšavi

Varšava, 26. oktobra. Pat poroča, da je bila v Varšavi na svečan način proslavljena petindvajsetletnica šolske stavke v Poljski, ki je predstavljala kulminacijo borbe poljskega naroda za poljske šole. Svečanostim je prisostvoval predsednik republike Mościcki, predstavniki oblasti in predstavniki vseh političnih strank. Veliko zanimanje je zbudil spoved tedanjih dijakov. Vršilo se je več zborovanj, katerim so prisostvovala velike množice. (AA.)

Iz angleške politike

London, 26. oktobra. Lord Elibank in lord Melchett, ki sta svojevčasno napadla Baldwin zaradi njegovega stališča do vprašanja revizije carinskih tarif in imperialne preference, sta objavila izjavo, v kateri pozdravljata zadnje sporočilo Baldwin, da se bo svobodno pogajal z dominijoni za tesnejšo gospodarsko zvezo v vseh ozirih. Lord Beaverbrook, ki je doslej užival podporo Elibanka in Melchetta, je odklonil Baldwinovo predlog. Baldwin bo govoril svojim volilecem o tej zadevi in politiki konservativne stranke v splošnem prihodnji torek.

London, 26. oktobra. Voditelj liberalne stranke Lloyd George je v Cowbridge izjavil, da se priključuje protestu Baldwin, Chamberlaina in Amerija proti sedanji vladni politiki v Palestini.

London, 26. oktobra. Lloyd George in Churchill sta se pridružila Baldwinovemu protestu proti izjavi ministra za kolonije o Palestini. Vsi trije ugotavljajo, da ta izjava nasprotuje obvezam, ki jih je prevzela Anglija napram Društvu narodov. (AA.)

Al Capone

junak chikaškega podzemlja

Kupljeno mesto — Karavana strojnih pušk — Nočna bitka — Dobrotnik Floride — Strahote na ladji — Caponova žena plačuje račune

Al Capone, danes »narodni junak podzemlja«, je prišel v Chicago l. 1920. skupno z Johnnym Torriom. Oba sta bila člana tolpe »Five Point« (pet točk) v New Yorku. Jim Colosimo, tedanja poglavarja chikaških zločincev, ki je razpredel po mestu številne igralske beznice in javne hiše. Nova člana njegove telesne straže sta bila sposobna, tih in »trda«.

Njuna prva dolžnost je bila izslediti nekoga mladimca, Vincencija Cosmana po imenu, »killerja« (poklicnega morilca), ki je zahteval od Jima Colosima, da mu mora izročiti 5000 dolarjev na določenem kraju in ob določeni uri. In res sta ga izsledila. Cosmano ni utegnil priti na določeni kraj, kajti še pred določeno uro je ležal v bolnici s krogliami pod kožo...

Tonio je bil hladen, toda več, Capone, ki je bil star šele 21 let, pa je bil boječ in pripravljen stopiti na vsako pot. Takrat je bil njegov obraz še brez brazgotin, zaradi katerih je pozneje dobil pridevek »Scarface«.

Edvard Dean Sullivan, Chicago

V tistem času je igrala prepoved alkohola veliko vlogo. Torrio in Capone sta stila, kaj bi mogla doseči dobra organizacija in sta šla na posel. Jim Colosimo je imel dovolj moči, da je izvedel vsak svoj načrt, toda njegova pomočnika sta ga v duševnem oziru nadkriljevala. Z njuno pomočjo se je Jimov položaj zboljšal tako, da je zamenjal svoje stare beznice z novimi elegantnimi restavracijami in združil številne varijeteje v poseben sindikat. Vpeljal je drage pijače, razdelil občinstvo v »razrede« in denar mu ni kapljal temveč naravnost tekel v njegovo blagajno.

Ko so bili Jimovi dohodki na višku, ga je na vratih njegove restavracije, najlepše in najlepše v Chicagu, ustrelil neki neznanec. Policija je prišla trideset osumljencev, med njimi tudi Cosmana, ki je med tem okrevljal. Umor je ostal nepojasnjen in nikoli se ni vršil noben proces.

Nova veletvrdka

Tako sta postala Capone in Torrio »lastnika« oziroma poglavarja močne organiza-

cije. Poznala sta vsakega človeka v podzemlju in v politiki, sploh vsakega, ki je imel za nju kak pomen. L. 1921. sta bila deloma s pomočjo policije na najboljši poti do milijonarja. Njuni vozovi s pivom so drdrali po vsem Chicagu in njune avtomobilske kolone z vtihtapljenim alkoholom so se premikale med Kanado, New Yorkom in Chicagom. Denar se je kopičil kakor že nikoli v zgodovini zločina in banditstva. Kmalu sta imela prav tako velike kupčije s prav tako velikim dobičkom kakor vsaka postavna tvrdka v mestu. Torrio in njegovi pomagači so se iz varnostnih ozirov preselili v predmestje Cicero, ki je mesto zase in je oddaljeno od centra v Chicagu le 40 minut. Prebivalstvo tega mesta šteje 50.000 ljudi, ki so skoro vsi zaposleni v petih velikih tovarnah. Njih delo je pretežno, da bi mogli biti radovedni. Počasi se je »Boodleg« (tihotapstvo žganja) organizacija preselila sem ter je imela več denarja nego mesto in njegovih pet okoljskih krajev. S podkupovanjem je kmalu dobila vpliv na volitve in tako se je zgodilo, da je prišla mestna uprava brez težav v njene roke.

V mestu samem so bili nato otvorjeni trije nočni lokali, ki so privabili pohoti in igri vdane ljudi iz Chicaga. Številne pivovarne so pričele obratovati in z njimi še bolj številne igralnice in javne hiše.

Že l. 1926. je »delala« Caponova skupina z letnim obratom 70 milijonov dolarjev

To število je ugotovil preiskovalni sodnik Edvin A. Olson, ki se je v mejah svojih postavnih možnosti približal Caponovi organizaciji.

Trgovski posli organizacije so se odslej lepo razvijali. Capone, ki ne škodi s številkanji, je izračunal, da potrebuje letno 30 milijonov dolarjev samo za policijo v Chicagu. Na podlagi te številke lahko računamo, da je »zaslužila« organizacija nad sto milijonov letno. Prišlo je tako daleč, da se je mogla odkupiti za 200 dolarjev smrt poljubne ne preveč pomembne osebnosti. Bankovec za 1000 dolarjev je preskrbel (in še preskrbi) smrt vsakega pomembnejšega človeka, ki mora iz kateregakoli razloga izginiti!

Združitev zločinstva s politiko je prinesla Caponu ogromen zaslužek. Kakor je Colosimova smrt odprla Caponovi skupini večje možnosti, tako mu je Torriov odhod iz chikaškega podzemlja prinesel skoro neomejene možnosti za razvoj njegovih političnih ambicij.

Beg v ječo

Štirinajst dni po smrti Diona O Baniona se je pojavil nek Hymie Weiss, Banionov naslednik v vodstvu »North Side Ganga« (severna postranska tolpa) s tremi svojimi »killerji« poleg Torriovega avtomobila. Vozilo so demolirali, Torriovega šoferja in njegovega psa pa ustrelili. Torrio sam je dobil dva strela skozi klobuk, vendar je ostal nepoškodovan. Dva dni nato sta izstopila iz svojega avta

Torrio in njegova žena na dvoriščni strani svoje hiše. Mimo je privozil velik avto in na zakonski par se je vsula iz odžaganih pušk toča svinca in železa. Torrio je bil ranjen in je moral ležati cel mesec v bolnici, ki so jo ves čas naostrožje stražili člani njegove tolpe.

Torrio se je sedaj zavedal, da Hymie Weiss ne bo prej miroval, dokler ga ne ubije. V strahu pred njim se je Torrio spomnil, da je bil obsojen na leto dni ječe in da se je pritožil proti razsodbi. Umaknil je svojo pritožbo ter se podal v jetnišnico Waukegan, kjer se je čutil varnega. V ječi je ukrenil vse potrebno, da se za vedno umakne iz Chicaga. Vodstvo tolpe je izročil svojemu prijatelju Caponu. Weiss mu je dal sporočiti, da se mu ne mudi in da ho potrpelivo čakal. Dvakrat je ušel Torrio smrti, Weiss pa je vztrajal na tem, da mu je Torrio dolžen svoj pogreb.

Šest tednov pred koncem kazni je zapustil Torrio v največji tajnosti jetnišnico in odpotoval s tremi oroženimi avtomobili v Buffalo. Od tam se je peljal s svojimi gardisti z železnico v New York, kjer se je vkrcal za Italijo, kamor so ga spremljali njegovi štirje najzvestejši pristaši.

Torrio živi danes kot velik gospod v Južni Italiji — pod stalnim nadzorstvom — in uživa svoje ogromno premoženje.

(Nadaljevanje v prihodnji številki »Ponedeljka«.)

Edgar Valič

Beg v življenje

KRIMINALNI ROMAN

Daleč doli sta zagledala megleni ploskvi slično ravnino, nad katero je plulo vodno letalo liki majhnemu črnemu ptiču. Vlak je brzel med skalami, ki so kmalu izginile in vse doli do meglene ravnine so se razprostirali orumeneli vinogradi, in sredi med njimi prtilikava figova drevesa.

»Lep dan se obeta,« je spregovoril Riko in pokazal z roko proti morju.

»Kako vse drugače se človek počuti v teh krajih!« je pripomnila Jana in zrla v obzorje.

»Da, tu živijo ljudje stooletno življenje.«

»Saj je toplo kakor pomlad!«

»In vendar so tudi ti ljudje nesrečni!« je nadaljeval Riko svojo misel.

Jana ga je pogledala in vprašala:

»Vidiš, spet si žalosten, kaj ne? Ali se res ne moreš premagati? Človek ne sme vedno misliti, da je sama nesreča na svetu. Sicer je res...«

»No, le naprej!«

»Bolje je, da ne govoriva o tem.«

»Vidiš, tako je! Vedno začneš, potem pa umolkneš. Tako ne sme biti med prijatelji.«

»Saj nisem hotela reči nič posebnega.«

»Zato pa povej, kar si mislila.«

»Da boš še bolj žalosten?«

»Ne, draga, zato ne bom žalosten. Moja žalost ne prihaja od zunaj.«

»To si mi že tolikokrat povedal, toda zdi se mi, da ni vedno tako.«

»Razumem. Misliš na vnanje povode. Naravno.«

»Torej imam prav, Riko, kje je morje?«

Riko se je nasmehnil, pokazal na megleno ploskev in rekel:

»Vidiš tisto tam? Kakor megla? To je morje. Še malo in ga boš razločila.«

»Torej sva na cilju?«

»Morda ne bi bilo slabo...«

»Ne razumem. Kaj si rekel?«

Riko je stopil od okna.

»Kaj si rekel?« je ponovila Jana.

»Glej!« je pokazal Riko skozi okno.

»Ne, prej mi povej, kaj si mislil, ko si rekel, da ne bi bilo slabo.«

»Na cilj sem mislil, na besedo, ki nima pravega pomena.«

»Ne filozofiraj vendar, kadar ni potrebno. Kdo bi se mučil zdaj s tem, ali ima kaka beseda pravi pomen ali ne.«

Riko je bil zadovoljen z njenim odgovorom in vseh mu je bilo, da jo je ukanil.

»Glej,« je nadaljeval, »kako lepa je ta reviera! Tako samotna in razkošna obnem.«

»Ali si že bil tukaj?«

»Ponovno. Z ladjo in peš. Obhodil sem vse Kaštele do Trogira. Dobri ljudje, toda siromaki.«

»Ali boš šel z menoj?«

»Kam? Sem? Ni časa.«

Jana se je začudila:

»Ni časa? Saj ne mislim, da bi šla kar takoj. Potem...«

»Potem...« je ponovil Riko in segel po prtjaji.

»Potem, da, potem...« je ponavljala Jana in gledala na morje.

V kupe je stopil sprevodnik in opozoril:

»Split, gospoda!«

Bil je pozen jesenski dan, Riko in Jana pa sta sedela v kavarni na obali, kakor da bi se pripravljala na pomladanski izlet.

Jana je celo tožila, da ji je odveč lahek plašč in ga je odložila.

Ko je odšel Riko, da kupi za oba vozna listka do Dubrovnika, je pristopil k Jani mlad mož, ki ga je bila opazila že prej, ko je šel po obali mimo kavarne. Njegov obraz se ji je zdel znan, vendar se ni mogla spomniti, kdo bi bil.

»Klanjam se, gospa!« je pozdravil mladi mož.

Jana ga je pogledala in odzdravila z glavo.

»Ali me ne poznate?« se je vsiljeval neznanec.

»Čeprav je bilo Jani zelo neprijetno, da jo je spoznal tuj človek, vendar je bila radoznalna, kdo je. V zadregi in radovednosti obenem je resno odkimala.«

»Neznanec je imenoval hotel na Rabu.«

Jana je odkimalavala. Ni se mogla spomniti ničesar.

»Dovolite, gospa, da vas vprašam, kako je z gospodom soprogom? Spočetka mi je poslal večkrat kako razglednico, potem pa je umolknil. Ali ima mnogo posla?«

Zdaj je bilo Jani jasno, da se tuje ne moti in da jo res pozna. Toda preden je utegnila spregovoriti, jo je vprašal neznanec:

»In gospod Drmot? Ali je še zmerom tako siten? Tudi on je obljubil, da mi bo pisal, pa ni držal besede.«

Jana je postala pri teh besedah še bolj nemirna. Videla je v tujcu hinavca, ki jo skuša. Saj je prej, ko je šel mimo kavarne vendar videl poleg nje Rika! Čemu to vprašanje?

Ko je neznanec brez vsakega vprašanja za dovoljenje hotel pristesti, je Jana poklicala natakarja in plačala. Dobro je opazila, kako se je neznanec namrdnil, ko je plačala za dve osebi. To je bil zanjo nov dokaz, da je tujec videl prej oba.

Vstala je, vzela svojo ročno torbico in prišla za plašč. Neznanec se je odmaknil in jo gledal s strani.

Nenadno je spregovorila Jana:

»Oprostite, kako je vaše ime?«

Brez pomisleka je odgovoril neznanec:

»Oprostite vi, zmotil sem se.«

»Gospod ni lepo, da se pretvarjate! Kdo ste?«

»Oprostite!« je zamrmral tujec, se poklonil in naglo odšel v bližnjo ozko ulico.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če na nove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obnemem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Dijaka Banjanja

Dva dijaka sprejme učiteljska rodbina v svojo osebno. Naslov pove: podružnica »Jutra« v Mariboru. 43693-22

HALO!

Sedaj je še čas, da si kupite gramofon in gramofonske plošče pri „TEHNIK“ JOSIP BANJAI LJUBLJANA, MIKLOŠICEVA CESTA 20. Velika izbira in nizke cene! 14539

Službo dobri

Dve vajenki sprejemni v modno trgovino. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 43642-1

Službe iste

Slučajničar samostojen v vseh službah št. 18. 43412-2

Sofer

ki bi v prostem času delal tudi vsako drugo delo, išče službo k osebnemu ali tovrstnemu avtomobilu. — Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Mlad in trezen«. 43896-2

Sostanovalko

sprejemem. Soba s posebnim vzhodom. Florjanska ul. 17/L. 43723-23

Hiša z vrtom

na lepem prostoru, tudi s pohištvo — radi bolni prodaja Kocjan, Pobrežje pri Mariboru, Krpanova ul. 3 43935-30

Sobo in kuhinjo

oddam Podgorje št. 38 — St. Vid 43787-21

Učenko

iz boljše hiše sprejme M. Behram, Maribor. Aleksandrova cesta 11. 43706-1

Žagar

išče službo na vodni inž. Peršin, Tacen nad Ljubljano. 43644-1

Fina šivilja

za perilo se priporoča cenj. nevestam, gre tudi v mesto in na deželo. Ponudbe na ogl. oddelku pod »Perilo«. 43738-3

Oprijetno sobo

od 4 am samo gospodinj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43629-29

Sobico

oddam proti potrebi. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43805-25

Sobo

epo opremljeno išče dama aredi mesta. Ponudbe pod šifro »29«. na oglas. oddelku »Jutra«. 43854-23

Vajenca

iz ljubljanske okolice, za plačilo obet sprejme Ivan Figar, Ljubljana, Vošnjakova ulica 6. 43782-1

Sofer

išče kjerkoli službo — gre tudi za sprevodnika na avtomob. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod šifro »Kamorkoli«. 43549-2

Sobe

epo opremljeno, oddam takoj. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 43656-23

Prostore

v izmeri 10 X 7 m, pripravne za skladišče, osir. de. — oddam na Rimski cesti 19. 43359-19

Trgovino

s papirjem in galanterijo ter majhnim stanovanjem, na prostem prostoru popoln prodaj. — Pojanila daje Franje Pichler, Maribor, Gospeoka 52. 43698-19

Sobanjanja

Stanovanje 2 sob, kuhinje, verande in prtilikni oddam s 1. decembrom v Rožni dolini, cesta X/4. 43454-21

Vajenca

za elektroteh. obrt sprejemem. Prednost imajo učenci s nekoliko ušne dobe. Vsa okirba v hiši. — Ponudbe na Elektrarni Cinkar. Osklje pri Kranju. 43661-1

Pleskar - slikar

išče službo. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 43779-2

Sobo

za boljše delavce (monter) ki pridejo samo spat, čez dan pa so na delu, iščemo za takoj, za 3-4, ali vsaj 2 monterja. Ponudbe s naslovom in koda se lahko ogleda, na oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Hitro«. 43682-23

Parcele naprodaj

Kodljevo 400 in 800 m². Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 43655-20

Lepa hiša

enodružnična napredaj. Pojanila daje Krozak, Maribor, Dravsna cesta 20. 43694-20

Doko-čevlji

za slabo vreme so vsem nujno potrebni, ker so trpežni, ročno izdelani in ne propuščajo vode. So pa tudi najcenejši. V zalogi vse vrste za gospode in dame. 14620

Doko, Prešernova 9, dvorišče